

Integrarea capabilităților dinamice în managementul rezilienței sistemelor de aviație din România

Prof univ dr ing Mircea Boșcoianu,
Universitatea Transilvania din Brașov

Reziliența sistemelor de aviație

- performanțele sistemelor socio- tehnice de aviație (HMI, tehnologie)
- managerii prezintă procese cognitive si comportamente diferite, ce depind de obiectivele organizațiilor față de apărarea pozițiilor, răspunsul la nevoile pieții sau acțiuni creative de schimbare a pieții
- obiectivele de productivitate și siguranță au implicații asupra designului organizațional (dinamica tehnologică)
- design arhitecturi reziliente

Conceptul de ingineria și managementul rezilienței sistemelor de aviație IMRSAv

- abilitatea de creare a viziunii de anticipare a schimbării profilului riscului înainte de apariția semnelor eșecului (Woods, 2005)
- soluții de răspuns materializate prin strategii de creare și gestionare a modelelor de creștere a siguranței (ca element calitativ integrat în stabilitatea performanțelor) prin identificarea dinamicilor periculoase (ce pot reduce reziliența) și ajustarea sau reîmprospătarea capacității adaptive
- interesul pentru abordări decizionale și descifrarea unor noi repere și evoluții în cultura de siguranță
- interacțiunile HMI tehnologie- elemente umane/ sociale- noi strategii de susținere a capacității adaptive în condiții de volatilitate
- determinarea performanțelor de administrare a portofoliilor porneste de la cele patru tipuri de capabilități de reziliență
- IMRSAv- stabilitate sub presiunea obținerii performanței, eficienței și succesului, tratând siguranța ca o valoare de bază

Elementele IMRSAv

- analiza, măsurarea și monitorizarea rezilienței;
- îmbunătățirea rezilienței față de evoluția piețelor;
- modelarea și predicția efectelor schimbării și alinierea deciziilor manageriale în raport cu riscul și reziliența

Instrumentele IMRSAv

- recunoșterea limitelor performanței umane (ce anume a reprezentat șansă și ce anume o strategie câștigătoare); cultura de învățare; anticiparea și pregătirea problemelor; flexibilitatea și adaptabilitatea la noile probleme complexe; semnalizarea apropierii de limitele anvelopei funcționale.
- resurse și rezerve de reacție rapidă: „amortizorul de șoc” (Reason, 1997); bariere abstracte de standarde/ proceduri (Hollnagel, 2004)

Re-design- ul organizațional al sistemelor de aviație RdOSAv

- analiza binomului **productivitate- reziliență** în contextul creșterii presiunii pe performanțe, a schimbării comportamentului uman;
- se pune problema găsirii unor zone locale de instabilitate, cu evoluții spre noi echilibre, (există un impact asupra resurselor și capacităților necesare creșterii rezilienței);
- înțelegerea tranziției spre diverse stări de stabilitate, designul și menținerea configurației structurale alternative, respectiv calitatea proceselor de adaptare în fața evenimentelor neașteptate

Capabilități dinamice CD în sistemele de aviație

Capabilitățile- rol cheie în managementul strategic

- exprimă capacitatea de a oferi combinații de resurse în procese explicite cu elemente tacite (know-how, leadership) înglobate în procese;
- capabilitățile sunt specifice/ personalizate și se crează și evoluează prin interacțiuni complexe între resursele organizației (Amit, 1993)
- capabilitățile contribuie la adaptarea, integrarea și concentrarea abilităților, respectiv mobilizarea resurselor și competențelor funcționale în acord cu mediul extern (Teece, 1997)

Conceptele anterioare CD:

- -rutina organizațională (Nelson, Winter 1982);
- -cunoașterea arhitecturală (Henderson, Clarck, 1990);
- -teoria competențelor de bază (Prahalad, 1990);
- -capabilități de bază și rigiditate (Leonard- Baron, 1992);
- -capabilități combinate (Kogut, Zander 1992);
- -competențe arhitecturale (Henderson, 1994);
- -evoluției capabilităților firmei (Eisenhardt, 1989).

Definirea capabilităților dinamice

- a) abilitatea de a integra, construi și reconfigura competențe de adaptare continuă la medii în schimbare (Teece, 1997);
- b) procese de utilizare a resurselor (integrare, reconfigurare, adăugare/ eliminare de resurse), pentru adaptarea și chiar influențarea unor schimbări în piețe (Teece, 2007)
- c) rutine organizaționale și strategice prin care se dobândesc noi resurse și configurații în contextul mișcărilor din piețe (Eisenhardt, Martin, 2000)
- d) - „misterul și confuzia” din jurul CD provin din ancorarea de noțiuni de eficiență generalizată, în tratarea schimbării și formulelor generice pentru obținerea avantajului competitiv durabil (Winter, 2003)
- e) potentialul organizației de a rezolva sistematic problemele pornind de la anticiparea oportunități/ amenințări, de a elabora și face decizii orientate pe dinamica piețelor și de a schimba baza de resurse (Baretto, 2010)

Capabilități dinamice în managementul rezilienței sistemelor de aviație

- CD oferă orientarea strategică de a integra în mod constant, reconfigura, reînnoi și recrea resursele și capabilitățile în acord cu răspunsul activ față de schimbările din sistemele de aviație
- CD reprezintă cele mai rafinate capabilități organizaționale ce conduc la obținerea de performanțe durabile TL și nu doar un subset de capabilități (viziunea clasică Teece, 1997) sugerând transformarea precisă și creativă a resurselor și capabilităților
- CD se referă la transformarea următoarelor componente sinergice: capabilitatea adaptivă; capabilitate de absorbție și capabilitatea inovativă.

Concluzii

- CD reprezintă o atitudine constantă pentru reînnoire, reconfigurare, recreare de resurse și capabilități principale
- CD oferă un management superior în condiții de incertitudine avansată
- optimul global rezultat din *trade-off* **agilitate** (abilitatea de menținere a flexibilității organizaționale)- **eficiență**
- (re)design organizațional robust
- înțelegere timing – secvențe de sacrificare a eficienței pentru agilitate